

Sociaal veiligheidsplan

OBS Panta Rhei

2018-2019

In het kader van zorgplicht sociale veiligheid op school

Opgesteld door Rachelle de Jong (groepsleerkracht) en Carla van den Wittenboer (sociale veiligheidscoördinator & teamleider zorg)

Panta Rhei
openbare basisschool

Inhoudsopgave

Waarom is er een sociaal veiligheidsplan?	3
Werken aan veiligheid in en om de school	3
Wat willen we bereiken?	3
Procedure tot goedkeuring	4
Coördinator sociale veiligheid	4
Interne vertrouwenspersoon	4
Externe vertrouwenspersoon	4
Andere betrokken partners	5
Visie, schoolklimaat en doelen van OBS Panta Rhei	6
Preventieve aanpak positief sociaal gedrag	7
Omgangsregels en gedragsregels op onze school	7
Wat doen we schoolbreed om onze doelen te bereiken?	8
Wat doen we per leerjaar nog extra om de doelen te bereiken?	10
Rapportverwerking	11
Aanpak van ongewenst sociaal gedrag	12
Hoe reageren we op ongewenst gedrag (flowschema)	12
Hoe reageren we op opvallend sociaal gedrag (flowschema)	13
Hoe reageren we op pestgedrag	14
Borging van de sociale veiligheid door middel van protocollen	15
De monitoring van de sociale veiligheid	16
Afsprakenlijst protocol sociale veiligheid	16
Aanbevelingen	18
Aanbeveling 1	18
Aanbeveling 2	18
Aanbeveling 3	18
Aanbeveling 4	18
Aanbeveling 4	18
Aanbeveling 5	18
Bijlagen	20
Bijlage 1: Gedragsprotocol en omgangsvormen n.a.v. de kapstokregels van Panta Rhei	20
Bijlage 2: Protocol pesten	20
Bijlage 3: Beleid ten aanzien van interne en externe schorsing en verwijdering van	20
leerlingen bij ongewenst gedrag	20
Bijlage 4: Gedragsbevorderingsprotocol Panta Rhei	20
Bijlage 5: Gedragsregels volwassenen op school	20
Bijlage 6: Protocol overblijven (per locatie)	20
Bijlage 7: Leerlingcontract	20
Bijlage 8: Leerlijn CED sociaal gedrag	20

Waarom is er een sociaal veiligheidsplan?

Sociale veiligheid op school is een belangrijke voorwaarde voor een goed leer- en werkklimaat en krijgt vorm in het dagelijks handelen en denken van iedereen in de school. Een veiligheidsplan geeft weer hoe de school dit organiseert. Vanaf 1 augustus 2015 zijn scholen wettelijk verplicht om afspraken te borgen in een veiligheidsplan. Hierbij is het verplicht dat de school zorgt voor:

1. Het voeren van een sociaal veiligheidsbeleid.
2. De aanwezigheid van een persoon waarbij ten minste de volgende taken zijn belegd:
 - Het coördineren van het beleid in het kader van het tegengaan van pesten, en
 - Het fungeren als aanspreekpunt in het kader van pesten.
3. Het monitoren van de sociale veiligheid van alle leerlingen met een instrument dat een representatief en actueel beeld geeft.

Het is belangrijk dat scholen en hun besturen zich bewust zijn van aandachtspunten omtrent sociale veiligheid binnen de school.

Werken aan veiligheid in en om de school

Op OBS Panta Rhei vinden wij het belangrijk dat zowel kinderen, leerkrachten en ouders zich veilig voelen op onze school. Bij het opstellen van het sociaal veiligheidsplan is gekeken naar alle aspecten die naar onze beleving onder sociale veiligheid vallen. Wij vinden het namelijk erg belangrijk om zorg te dragen voor een veilig leef-, werk- en leerklimaat en hierin preventief te handelen. Veiligheid is een basisvoorwaarde om tot leren te komen, pas dan kunnen kinderen zich sociaal emotioneel en op didactisch gebied ontwikkelen.

Daarnaast is het belangrijk dat men op de hoogte is van de acties die ondernomen moeten worden als deze veiligheid niet langer meer gegarandeerd is. We beschrijven in dit beleidsstuk dan ook de werkwijze(n) en maatregelen, die wij op schoolniveau inzetten om die veiligheid te garanderen. Veel afspraken zijn vastgelegd in zogenaamde protocollen, die op school aanwezig zijn. Waar nodig wordt er naar deze plannen verwezen.

Ook op bestuursniveau liggen veel afspraken vast omtrent sociale veiligheid. Deze afspraken gelden voor alle scholen die onder stichting Opmaat vallen. Daarnaast ligt er op stichtingsniveau de afspraak dat alle scholen jaarlijks de monitor sociale veiligheid afnemen onder de leerlingen van groep 6, 7 en 8. Dit gebeurt in de periode van januari tot mei.

Wat willen we bereiken?

Leerlingen doen op school niet alleen kennis en vaardigheden op, het is ook de plek waar zij leeftijdsgenoten ontmoeten, kennis maken met normen, waarden en omgangsvormen in de samenleving. Daar hoort bij dat zij leren, oefenen en soms ook grenzen overschrijden. Didactiek en pedagogiek begeleiden dit leer- en ontwikkelingsproces. In een veilig schoolklimaat zijn er grenzen en regels, wordt adequaat opgetreden tegen grensoverschrijdend gedrag en worden leerlingen aangemoedigd om positief gedrag te laten zien.

Met invoering van het sociaal veiligheidsplan willen we een aantal doelen bereiken:

- De school is een veilige school voor de kinderen. Een school is veilig als de sociale, psychische en fysieke veiligheid van leerlingen niet door handelingen van anderen wordt aangetast. Dat betekent dat er een veilige en positieve sfeer is op school. Het betekent ook dat de school optreedt tegen pesten, uitschelden, discriminatie, geweld en andere vormen van ongepast gedrag, en deze zoveel mogelijk voorkomt.
- Het bevorderen en bewaken van de sociale veiligheid voor alle bij onze school betrokken kinderen en personen
- Het creëren van een sociaalpedagogisch klimaat, waar alle betrokken zich prettig en gewaardeerd bij voelen
- Het bijdragen aan preventie van incidenten, conflicten en machtsmisbruik
- Gemaakte afspraken worden door iedereen nageleefd

Wij vinden hierbij de volgende uitgangspunten belangrijk:

- Wij accepteren en respecteren elkaar
- Wij onderschrijven het uitgangspunt dat mannen, vrouwen, jongens en meisjes gelijkwaardig zijn aan elkaar
- Iedereen gaat respectvol om met persoonlijke verschillen en verschillen voortkomend uit culturele achtergronden
- Wij bieden een stimulans aan zelfredzaamheid en weerbaarheid

Procedure tot goedkeuring

Om dit beleidsstuk in werking te kunnen stellen, zal de volgende procedure doorlopen moeten worden:

- Het concept van het beleidsplan wordt aangeboden aan en vastgesteld in het managementteam (MT)
- Het beleidsstuk wordt besproken met en vastgesteld in het team
- Het beleidsstuk wordt ter advies aangeboden aan de medezeggenschapsraad (MR)
- Het beleidsstuk wordt aangeboden aan de directeur en bestuurder

Na de hierboven beschreven doorlopen procedure zal het plan jaarlijks besproken worden in MT en MR, waar nodig zullen er in overleg aanpassingen gedaan worden. Deze aanpassingen zullen ook met het team besproken worden. Alleen zo kunnen we ervoor zorgen dat het plan zal worden nageleefd.

Coördinator sociale veiligheid

Op iedere school is ook een inhoudelijk geschoolde coördinator sociale veiligheid (ook wel aangeduid als anti-pestcoördinator) aangesteld. Hij/Zij coördineert het beleid sociale veiligheid en fungeert als aanspreekpunt voor leerlingen, ouders en leerkrachten in het kader van pesten.

De sociale veiligheidscoördinator is dan ook bekend bij kinderen, ouders en leerkrachten. In de schoolgids zijn de naam en de taken van de SVC opgenomen.

Interne vertrouwenspersoon

Ook er is aan iedere school een interne vertrouwenspersoon verbonden. De vertrouwenspersoon is het aanspreekpunt voor ouders, leerlingen en medewerkers die klachten hebben over gedragingen en beslissingen van het bevoegd gezag of het personeel, dan wel over het nalaten van gedragingen en het niet nemen van beslissingen door het bevoegd gezag of personeel.

Bij een vermoeden van een zedenmisdrijf is de interne vertrouwenspersoon verplicht dit te melden. Daarnaast is de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling van toepassing (hierover volgt verderop meer informatie).

Externe vertrouwenspersoon

De externe vertrouwenspersoon is onafhankelijk, de gesprekken met deze persoon zijn strikt vertrouwelijk. De rol van de externe vertrouwenspersoon is belegd bij een externe partij.

Andere betrokken partners

Een goede samenwerking met externe partners vinden wij essentieel. Daarom onderhouden we ook contacten met jeugdzorg, maatschappelijk werk, GGD, politie en andere organisaties. We werken met hen samen in het intern zorgteamoverleg.

Contactpersonen OBS Panta Rhei	
Sociaal veiligheidscoördinator (SVC)	Carla van den Wittenboer carla.vandenwittenboer@opmaat-scholen.nl
Interne vertrouwenspersoon (ICP)	Locatie Galjoenstraat/Lanciersstraat: Joke van der Lely joke.vanderlely@opmaat-scholen.nl Elly van Dongen elly.vandongen@opmaat-scholen.nl Locatie Don Sartstraat: Mieke Brenders mieke.brenders@opmaat-scholen.nl
Externe vertrouwenspersoon	Irma van Hezewijk irmavanhezewijk@vertrouwenswerk.nl

Visie, schoolklimaat en doelen van OBS Panta Rhei

OBS Panta Rhei heeft drie locaties: één aan de Don Sartostraat, één aan de Galjoenstraat en één aan de Lanciersstraat. Onze school is een warme, laagdrempelige school met een openbare identiteit waar samen met ouders actief gewerkt wordt aan de ontplooiing van kinderen, met respect voor ieders mogelijkheden. Een doorgaande ontwikkelingslijn van groep 1 t/m 8 moet dit proces waarborgen. Ons onderwijs wordt afgestemd op de leer- en ontwikkelingsbehoeften van de leerlingen door differentiatie in leerstof, instructie en het variëren in didactische werkvormen. We streven naar een optimaal evenwicht, tussen enerzijds de cognitieve en anderzijds de sociale, emotionele en artistieke ontwikkeling. Kenmerkend voor Panta Rhei zijn de weekopeningen en -sluitingen, keuzemiddagen, cultuurprojecten en stedenband met Nicaragua.

Op Panta Rhei staan we samen voor goed en uitdagend onderwijs, waarbij kinderen zichzelf én verschillend mogen zijn en waarbij ze worden gewaardeerd om hun kwaliteiten. Zij mogen zich ontwikkelen naar eigen vermogen en de school stimuleert de kinderen zodanig dat zij het maximale tot ontwikkeling kunnen brengen.

Op Panta Rhei heerst een warm en veilig pedagogisch klimaat. *Plezier, je veilig voelen, uitdaging, samen en ontwikkeling* vormen de kern van ons onderwijs. Naast deze 5 kernwaarden is er ook aandacht voor zelfstandigheid, autonomie, zelfverantwoordelijkheid, eigenheid, welbevinden, respect en eerlijkheid. Onze slogan is: "Samen leren met plezier".

Adaptief onderwijs en het BAS-concept staan bij ons centraal: het onderwijs wordt zo optimaal mogelijk afgestemd op de leer- en ontwikkelingsbehoeften van alle leerlingen in elke fase. Op basis van structuur, veiligheid, respect en vertrouwen dagen we het kind uit om zich te ontwikkelen tot een zelfstandig en zelfredzaam persoon die eigen verantwoordelijkheid kan dragen. Hierdoor wordt het kind voorbereid om samen met anderen goed te kunnen functioneren in de steeds veranderende maatschappij. Er is veel aandacht voor: denken en doen, samenwerken op verschillende gebieden, ontwikkelen van de zelfstandigheid en werken aan de weerbaarheid van kinderen. Een doorgaande ontwikkelingslijn van groep 1 t/m 8 moet dit proces waarborgen. Hiervoor gebruiken wij de methode 'Goed Gedaan' in alle groepen.

Gelijkwaardigheid tussen mensen is op Panta Rhei een belangrijk uitgangspunt. De kinderen moeten respect op kunnen brengen voor waarden en normen van anderen, die zich onderscheiden in kleur, status, handicap, cultuur of geloof. De teamleden zijn alert op discriminatie en pesten en werken vooral aan het voorkomen ervan. En als het toch gebeurt, wordt direct ingegrepen. We vinden het belangrijk dat onze leerkrachten handelen met pedagogische tact. Daaronder valt ook het niet direct oordelen, horen en wederhoren. De kinderen wordt steeds weer verteld dat er regels gelden op school en hen wordt geleerd die te hanteren. Er wordt veel energie gestoken in het belonen van gewenst gedrag, maar natuurlijk is soms begrenzing nodig waarbij consequenties gesteld worden. De leerkrachten en het zorgteam van Panta Rhei spelen een belangrijke rol binnen de handhaving van de sociale veiligheid.

De school is een professionele, lerende organisatie, waarin genoemde zaken voor het kind, natuurlijk ook voor het personeel gelden. Dit vraagt regelmatige scholing, een goede communicatie, een veilige werksfeer en aandacht voor eenieder.

Preventieve aanpak positief sociaal gedrag

Omgangsregels en gedragsregels op onze school

Op onze school hanteren wij een aantal omgangs- en gedragsregels. Dit doen we om te zorgen voor duidelijkheid aan alle betrokkenen. Ook geven de gestelde regels handvatten op het moment dat niet toelaatbaar gedrag zichtbaar is. De regels vormen op die manier een kader voor gewenst gedrag. De basisregels (kapstokregels) vormen de kapstok waaraan de groeps-/klassenregels worden opgehangen.

De kapstokregels van onze school zijn terug te vinden door de gehele school door middel van regelplaten. De regels zijn dus zichtbaar voor zowel ouders, personeel als leerlingen. Ook zijn de regels zichtbaar gemaakt in korte filmpjes die de leerlingen inzicht geven in de regel. Kinderen zien op welke situatie(s) de regel(s) van toepassing zijn. Ook zijn er bij iedere kapstokregels lessen gemaakt die leerkrachten kunnen geven om een afspraak extra onder de aandacht te brengen. Zo zorgen we ervoor dat de kinderen zich bewust worden van de kapstokregels en ze zelf kunnen toepassen/ zich aan de regels kunnen houden.

Aan de kapstokregels is een gedragsprotocol gekoppeld waarin uitgebreid op zowel leerling-,

Kapstokregels OBS Panta Rhei:

1. Goed voor je spullen zorgen, dat houdt ze netjes voor morgen
2. Breng niemand in gevaar en houd rekening met elkaar
3. Regel je zaken goed, dan gaat het zoals het moet
4. Voor groot en klein zullen we vriendelijk zijn

leerkracht- als ouder niveau in de vorm van omgangsvormen wordt beschreven wat we van eenieder verwachten. Dit gedragsprotocol is terug te vinden in de bijlage.

Wat doen we schoolbreed om onze doelen te bereiken?

- Aan het begin van het schooljaar stelt de leerkracht samen met de leerlingen de klassenregels samen, waaraan de leerkracht en de leerlingen zich het gehele schooljaar houden. Deze regels hangen zichtbaar in de klas (en zijn door de kinderen ondertekend).
- Ook zetten we tot de herfstvakantie door middel van activiteiten in op de bevordering van de groeps sfeer en groepscohesie. Je kunt hierbij denken aan activiteiten die horen bij 'De gouden weken', 'De groene spelen', 'Klasvormers' en 'Klassenbouwers', maar ook aan de inzet van energizers tussen de lessen door.
- We zijn een BAS- School (Bouwen aan een Adaptieve School) en hebben coöperatief leren en burgerschap hoog in het vaandel staan. We vinden het belangrijk dat kinderen leren samenwerken in wisselende groepssamenstellingen en dat kinderen elkaar leren accepteren in plaats van tolereren. Dat zie je ook aan het feit dat we na iedere vakantie nieuwe tafelgroepjes maken. Kinderen leren op deze manier steeds beter kunnen en leren samenwerken met verschillende kinderen, dit bevordert ook weer de sociale veiligheid.
- We organiseren jaarlijks een 'Vriendjesdag'. Als school vinden we het belangrijk om zaken vanuit de positieve kant te benaderen. Zo vinden we het belangrijk dat kinderen weten hoe ze vrienden leren maken en behouden en dat kinderen vriendschap weten te waarderen. We hopen op deze manier ook weer pesten te voorkomen.
- Onze leerkrachten handelen met pedagogische tact, maar ook vanuit hun eigen intuïtie. Leerkrachten handelen vanuit hun voorbeeldfunctie, maar hebben vooral een leidende en coachende rol. Daaronder valt ook het niet direct oordelen, horen en wederhoren. We willen niet enkel begrenzen en belonen vanuit de leerkracht, maar we vinden het belangrijk om gezamenlijk met de kinderen onacceptabel en ongewenst gedrag te bespreken en hier samen een oplossing voor te vinden.
- We lossen problemen kindgericht op: we laten kinderen zelf meedenken over een plan van aanpak of oplossing. Dit doen we ook door middel van klassen-/groeps gesprekken.
- We zijn een school die veel aandacht besteedt aan meervoudige intelligentie en ook door middel van coöperatieve werkvormen stimuleren we kinderen om samen te werken.
- In de klas en in andere plekken in het schoolgebouw zijn de 5 kapstokregels het gehele schooljaar zichtbaar. De kapstokregels worden aan het begin van ieder schooljaar herhaald en in de loop van het schooljaar teruggehaald of besproken wanneer dat nodig wordt geacht.
- Bij elke groep staat de leerkracht in de ochtend en aan het einde van de dag in de deuropening om de leerlingen te begroeten met een hand. We willen dat onze leerlingen zich gezien voelen.
- We behandelen onderdelen uit de methode 'Goed gedaan'. Dit staat iedere week minimaal 30 minuten ingepland op het weekrooster. De volgorde waarin de lessen worden aangeboden is door de leerkracht zelf te bepalen. De lessen bestaan meestal uit het naspelen en bespreken van situaties, zo leren kinderen hoe ze kunnen handelen in een desbetreffende situatie. We vinden het daarnaast belangrijk dat er ingespeeld wordt op situaties die in de klas op dat moment aan de orde zijn. Ook bieden de dramalessen kansen om door middel van rollenspellen situaties in de klas onder de aandacht te brengen.
- Vanaf groep 3 nemen we twee keer per jaar (in november en maart) een sociogram af. De bijzonderheden uit het sociogram worden ook besproken tijdens de groepsbespreking met de teamleider zorg.
Naar aanleiding van het afgenomen sociogram kunnen kindgesprekken of klassengesprekken volgen. Maar ook op andere momenten kan de leerkracht of klassengesprekken voeren.
- We vinden het belangrijk om kinderen zowel klassikaal als individueel positief te benaderen. In veel klassen wordt daarom gebruik gemaakt van een beloningssysteem passend bij de groep en de leerkracht.
- We vinden het belangrijk dat kinderen zichzelf leren presteren aan de hand van bijvoorbeeld: de weeksluitingen (5 keer per jaar), kringgesprekken, het geven van spreekbeurten en boekenkringen en het presenteren van hun dagverslag met krantenartikel.

In de groepen 7 en 8 breiden we dit uit door ook aandacht te besteden aan het uitvoeren van een proefje, het voordragen van een gedicht en natuurlijk de eindmusical.

N.a.v. deze presentaties leren de kinderen tips en tops voor elkaar formuleren.

- Er is altijd ruimte voor leerkrachten om klassikaal of individueel gesprekken te voeren n.a.v. situaties.
- Sinds een aantal jaar zijn een aantal leerkrachten van onze school opgeleid tot Taakspel-begeleider. Taakspel is een door de CED-Groep ontwikkelde methodiek om het taakgerichte gedrag van leerlingen in de klas te laten toenemen. Het is een spel dat in teamverband wordt gespeeld tijdens de reguliere lessen. Het zorgt ervoor dat de leerkracht vooral aandacht besteedt aan het gewenste gedrag waardoor een gunstig onderwijsleerklimaat ontstaat in de klas, dat uiteindelijk weer invloed heeft op de sociale sfeer.
- Groepen waarbij de sociale veiligheid in het geding of gevaar is kunnen begeleid worden door een consultant. Eventueel kan ook Rots en Water training ingezet worden. De training wordt dan met de gehele groep of in kleinere groepen (bijvoorbeeld jongens apart van meisjes) gevolgd. Het doel van Rots en Water is het vergroten van de communicatie- en sociale vaardigheden en het welzijn van kinderen. Ook kan men door middel van de training zorgen voor het voorkomen en/of verminderen van sociale problemen zoals pesten, conflicten, uitsluiting, meeloopgedrag en seksueel grensoverschrijdend gedrag.
- Eén keer per schooljaar maken de ICP'ers (interne vertrouwenspersonen) een ronde langs alle klassen. Zij vertellen dan wat zij kunnen betekenen voor de kinderen en geven een les rondom sociale veiligheid.
- Inzet Schoolmaatschappelijk Werk (SMW) en consultants vanuit Plein013 wanneer we constateren dat kinderen gebaat zijn bij deze inzet. Een mooi voorbeeld is de afname van het foto interview.
- Er is een apart protocol opgesteld betreft het overblijven en buitenspelen op dat moment genaamd 'De kunst van het overblijven'. Deze protocollen zijn per locatie apart opgesteld door de directie in samenwerking met de overblijfcommissie.
- In groepen waarbij dit nodig is, worden de pauzes vooraf besproken en achteraf geëvalueerd. Het vooraf bespreken bestaat dan vooral uit het bekijken wie met wie wat gaat spelen. Het evalueren komt neer op een ronde tips en tops. Conflicten worden bespreekbaar gemaakt.
- Er volgen consequenties op het moment dat een leerling meerdere malen grensoverschrijdend verdrag vertoont en andere (tussen)stappen niet voldoende effect hebben op het gedrag van de leerling. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan het opstellen van een contract als een leerling pestgedrag blijft vertonen.
- In de groepen 6, 7 en 8 hebben ouders de mogelijkheid om hun zoon of dochter via school aan te melden voor 'Playing for Success'. Hier gaan kinderen op een speelse manier aan de slag met hun eigen leerdoelen op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling, samenwerken, concentratie, etc.

Wat doen we per leerjaar nog extra om de doelen te bereiken?

Groep 1/2 <ul style="list-style-type: none"> • KIJK!-registratie 	Groep 3	Groep 4	Groep 5 <ul style="list-style-type: none"> • Pilot SELFIE-lab
Groep 6 <ul style="list-style-type: none"> • Pilot SELFIE-lab • Ruimte om leerlingen in te schrijven voor Playing for Success 	Groep 7 <ul style="list-style-type: none"> • Ruimte om leerlingen in te schrijven voor Playing for Success • Bureau Halt • Project Marietje Kessels 	Groep 8 <ul style="list-style-type: none"> • Ruimte om leerlingen in te schrijven voor Playing for Success • Seksuele voorlichting d.m.v. de lessenserie van Liefdesplein • Doorgaan op project Marietje Kessels • Eindmusical • Indien het speelt: Whatsappy 	Plusklas <ul style="list-style-type: none"> • Door middel van filosoferen en debatteren met behulp van stellingen wordt aandacht besteed aan de sociale veiligheid

Daarnaast zetten onze leerkrachten hun eigen ervaring en intuïtie in en dat kan ervoor zorgen dat sommige zaken niet schoolbreed worden aangeboden. Leerkrachten volgen cursussen om hun eigen kennis en vaardigheden uit te breiden. Dit kan dus betekenen dat er soms een klein verschil zit in het aanbod of de wijze waarop een leerkracht handelt.

De groepen 5 en 6 nemen in het schooljaar 2018-2019 deel aan de pilot: SELFIE-lab. De pilot is opgezet door verschillende partners: consultants Plein013, OBS Panta Rhei, SBO Zonnestein en een aantal externe partners. De focus van de pilot ligt op het verbeteren van de executieve functies, het leren-leren en het insteken op eigenaarschap en zelfsturing van de leerling. Daarbij worden de krachten en kansen van kinderen op deze gebieden in beeld gebracht. Dit heeft zeker te maken met de ontwikkeling van sociale vaardigheden. Er wordt namelijk van kinderen gevraagd om inzicht te krijgen in hun eigen vaardigheden en strategieën. Eén van de executieve functies die wordt behandeld is bijvoorbeeld ook emotieregulatie. Mochten de resultaten van de pilot uitvallen zoals verwacht, dan is het streven van de school om het SELFIE-lab te behouden en te verwerken in het programma.

Rapportverwerking

In de verschillende rapporten van de groepen komt het stuk sociaal-emotionele ontwikkeling ook terug. De onderstaande punten worden beoordeeld met een waardering van onvoldoende tot goed. De beoordeling voor het eerste en het tweede rapport worden naast elkaar weergegeven zodat groei of achteruitgang zichtbaar is.

Ook wordt er zowel het eerste als het tweede rapport door de kinderen een 'ik vond-je' ingevuld. Het doel van deze opdracht is dat de kinderen terug leren kijken naar het half jaar in de groep. Hoe voelden ze zich? Wat ging er goed? Waar willen ze nog aan werken?

Groep 1 en 2	Hierbij verwerk je
Zelfbeeld	De resultaten vanuit KIJK
Relatie met de leerkracht	De resultaten vanuit KIJK
Relatie met medeleerlingen	De resultaten vanuit KIJK

Groep 3 t/m 8	Hierbij verwerk je
Contact met de leerkracht	Omgang met de leerkracht, maar ook omgang met overblijfskrachten, stagiaires en invalleerkrachten
Contact met medeleerlingen	Uitkomst sociogram Aansluiting met klasgenoten Lessen Goed Gedaan
Zelfvertrouwen	Jezelf durven zijn
Zelfinzicht/zelfbeoordeling	Trots zijn op jezelf Weten wat je sterke en zwakke kanten zijn
Samenwerken	Samenwerking met klasgenoten
Zelfstandigheid	Opkomen voor anderen en jezelf Zelf iets kunnen oplossen Op tijd naar de leerkracht stappen bij problemen

Aanpak van ongewenst sociaal gedrag

Hoe reageren we op ongewenst gedrag (flowschema)

Stap 1

Wanneer een leerling op school ongewenst gedrag vertoont, krijgt de leerling een waarschuwing en wordt het gedrag allereerst besproken met de desbetreffende leerling.

Stap 2

Mocht het een ernstig, fysiek of herhaald incident zijn, dan volgt er direct een (telefonisch) gesprek met ouders. Het heeft de voorkeur dat de desbetreffende leerling hierbij aanwezig is. Er wordt tijdens dit gesprek ook afgesproken wat de consequenties bij herhaaldelijk gedrag zijn. Deze consequenties zullen niet voor ieder kind hetzelfde zijn.

Stap 3

Mocht hetzelfde kind weer ongewenst gedrag laten zien, dan volgt er opnieuw een gesprek met leerkracht, teamleider zorg, ouders en kind. De afspraken worden nogmaals herhaald. Het protocol 'schorsing, time-out en verwijdering bij ongewenst gedrag' wordt besproken.

Stap 4

Bij nogmaals herhaling van het ongewenste gedrag, volgt er een gesprek met de directie van de school. Het protocol 'schorsing, time-out en verwijdering bij ongewenst gedrag' treedt dan in werking.

Alle gesprekken en afspraken worden in Esis op de afsprakenkaart genoteerd.

Hoe reageren we op opvallend sociaal gedrag (flowschema)

Als een leerling moeite heeft met het behalen van de tussendoelen van de leerlijn sociaal gedrag, op- of uitvalt bij het sociogram of zelf aangeeft meer nodig te hebben om lekker in zijn/haar vel te zitten en in de groep, dan worden de volgende stappen ondernomen:

Stap 1

Als een leerling opvalt qua sociaal gedrag of naar voren komt in het sociogram, worden deze opvallendheden eerst met de betreffende leerling individueel besproken, in overleg ook met de overige betrokkenen en eventueel klassikaal. Samen wordt gekeken wat de leerling nodig heeft en hoe we dit kunnen bereiken.

Stap 2

Als er na 2 weken geen veranderingen te zien zijn, gaat de leerkracht nogmaals een gesprek aan met de betreffende leerling/leerlingen. Samen wordt gekeken wat de leerling nog extra nodig heeft en hoe we dit kunnen bereiken. Ouders worden op de hoogte gesteld en er wordt een notitie in Esis gezet.

Stap 3

Als na 4 tot 6 weken nog geen veranderingen te zien zijn, meldt de leerkracht dit bij de teamleider zorg. Zij nodigen ouders uit voor een gesprek en kijken samen naar een helpende aanpak en de bijbehorende stappen. Van dit gesprek en de afspraken wordt een verslag gemaakt. Dit wordt in Esis vermeld. De leerkracht en de ouders bespreken deze aanpak met de leerling. Na 4 tot 6 weken volgt een evaluatie.

Stap 4

Mochten bovenstaande stappen niet voldoende resultaat opleveren, dan kan, in overleg met ouders, consultatie gevraagd worden aan de consultant van Plein 013 of SMW. De inzet die hier mogelijk uit voortvloeit wordt na 4 tot 6 weken geëvalueerd. De inzet wordt opgenomen in Esis.

Als stap 1 t/m 3 voldoende is wordt de leerling goed in de gaten gehouden. Als het na stap 3 goed gaat, wordt na een maand kort met ouders geëvalueerd.

Als stap 1 t/m 4 niet het gewenste gedrag oplevert, wordt de leerling aangemeld voor het Ondersteuningsteam.

Hoe reageren we op pestgedrag

Op Panta Rhei hanteren wij een pestprotocol. Dit protocol is bij alle leerkrachten bekend en zit in hun klassenmap. Het pestprotocol is te vinden in de bijlage, het flowschema voortkomend uit het protocol is hieronder te vinden.

FLOWSCHEMA PESTEN INVOEGEN

Borging van de sociale veiligheid door middel van protocollen

Uiteraard zijn er ook diverse protocollen aanwezig op school die ervoor zorgen dat de sociale veiligheid op onze school gevolgd en gewaarborgd kan worden.

Hieronder alle aanwezige en noodzakelijke protocollen en documenten die aanwezig zijn op OBS Panta Rhei. De protocollen zijn als bijlage toegevoegd aan dit plan.

- Gedragsprotocol en omgangsvormen n.a.v. de kapstokregels van Panta Rhei
- Protocol pesten
- Beleid ten aanzien van interne en externe schorsing en verwijdering van leerlingen bij ongewenst gedrag
- Gedragsbevorderingsprotocol Panta Rhei
- Gedragsregels volwassenen op school
- Protocol overblijven (per locatie)
- Leerlingcontract
- Leerlijn CED sociaal gedrag

Ook zijn er via Stichting Opmaat diverse protocollen beschikbaar die betrekking hebben op sociale veiligheid. Deze protocollen zijn op te vragen bij de directie of de stichting en tevens te vinden op de server.

- Meldcode huiselijk geweld
- Privacyreglement
- Protocol schorsing en verwijdering
- Protocol grenzen aan gedrag
- Aannee en verwijderingsbeleid
- Gedragscode personeelsleden
- Klachtenregeling

De monitoring van de sociale veiligheid

De sociaal-emotionele ontwikkeling is afhankelijk van onzettend veel externe en interne factoren. Het is daarom heel belangrijk, maar ook ingewikkeld om dit proces te volgen. We kiezen daarom voor een leerlingvolgsysteem. Op dit moment merken we dat het monitoren van deze ontwikkeling te veel leerkrachtafhankelijk (subjectief) is, er vindt te weinig of geen borging plaats van de uitslag van het sociogram en er is geen doorgaande lijn zichtbaar in een dergelijk leerlingvolgsysteem. We merken dat de leerkrachten niet schoolbreed dezelfde afspraken hanteren betreft het noteren van bijzonderheden in Esis. Ook merken we dat de ICP'ers niet bij alle leerlingen, ouders en leerkrachten goed in beeld zijn. Niet iedereen weet wat hun taak is.

Dit alles, ondanks het feit dat er wel degelijk afspraken liggen rondom de monitoring hiervan.

Afsprakenlijst protocol sociale veiligheid

Onderstaande afsprakenlijst/checklist is opgesteld voor de leerkrachten van OBS Panta Rhei en bevindt zich in de klassenmap.

1	In de klas zijn de schoolregels het hele jaar zichtbaar.
2	Aan het begin van het schooljaar maakt de leerkracht samen met de leerlingen klassenregels. Deze klassenregels zijn zichtbaar in de klas en worden ondertekend door de leerlingen. Op de server zijn lesprogramma's te vinden behorende bij de kapstokregels.
3	In de klassenmap zit een formulier met daarop duidelijke informatie voor de invaller. De invaller vindt hierop de algemene gang van zaken, algemene regels en andere belangrijke afspraken terug. Het is voor de invaller op die manier duidelijk hoe er in de groep wordt gewerkt.
4	De flowschema's betreft aanpak ongewenst gedrag en het pestprotocol bevinden zich in de klassenmap van iedere groep.
5	Aan het begin en het einde van de schooldag staat de leerkracht bij de deuropening om de kinderen te begroeten.
6	Op elk weekrooster is 30 min. tijd ingepland voor lessen m.b.t. sociaal gedrag.
7	In de groepen 1-2 wordt twee keer per jaar (januari en juni) de KIIK-registratie ingevuld.
8	Vanaf gr. 3 wordt twee keer per jaar (in november en maart) een sociogram ingevuld via www.sometics.nl
9	Elke groep kan een beloningssysteem inzetten indien nodig. Denk hierbij aan Taakspel of Classdojo.
10	Tot en met de herfstvakantie elke dag een kwartier extra inzet op sociale cohesie in de groep door middel van energizers, spelletjes, map groepsvorming, methode 'wij zijn een groep' etc.
11	We zetten in op het gebruik van coöperatieve werkvormen tijdens onze lessen.
12	Tijdens de eerste schoolweek kiezen kinderen zelf hun plaats, daarna wordt door de leerkracht een plattegrond gemaakt.
13	De leerkracht is op tijd aanwezig in de klas, ook na de kleine en grote pauze.
14	De leerkracht is voorspelbaar in zijn/haar gedrag. Denk hierbij o.a. aan de BAS-afspraken.
15	Bijzonderheden betreft de sociaal-emotionele ontwikkeling of incidenten worden gedeeld met ouders tijdens inloopgesprekken, rapportgesprekken of tussentijdse gesprekken.
16	Bijzonderheden betreft de sociaal-emotionele ontwikkeling of incidenten worden genoteerd in Esis. Hier wordt ook een verslag van het gesprek met ouders of derden geplaatst

17	De ICP'ers maken aan het begin van ieder nieuwe schooljaar een ronde langs alle klassen en plaatsen een stuk in de informatiebrief voor ouders.
18	Bijzonderheden vanuit het sociogram, de sociaal-emotionele ontwikkelingen en herhaaldelijke incidenten worden tijdens de groepsbespreking besproken met de teamleider zorg. Maar ook tussentijds kan een leerkracht contact opnemen met de teamleider zorg.
19	Soms kan de teamleider zorg, samen met de consultants en SMW, onvoldoende hulp of advies geven. Dan kunnen zij de leerkracht, het kind en de ouders doorverwijzen naar externe instanties. Kinderen kunnen bijvoorbeeld ook worden aangedragen voor een cursus sociale vaardigheid.

Aanbevelingen

Tijdens het schrijven van het sociaal veiligheidsplan is er inzicht verkregen in de zwakke en sterke kanten van de school op het gebied van sociaal veiligheid. Naar aanleiding hiervan zijn de volgende aanbevelingen voor de school naar voren gekomen:

Aanbeveling 1

Op de school zijn verouderde protocollen aanwezig. De protocollen zijn herzien, samengevoegd waar dit kon en voorzien van het nieuwe schoollogo. Het is raadzaam om deze nogmaals goed onder de loep te nemen en deze jaarlijks te controleren. Zo blijven de protocollen actueel.

Aanbeveling 2

Het is belangrijk om de aangepaste protocollen en het sociaal veiligheidsplan te delen met het team en de MR. Zo zorgt men voor een duidelijke richtlijn en weten leerkracht wat ze waar kunnen vinden. Leerkrachten moeten protocollen op de juiste plaats kunnen vinden en de protocollen dienen in hun klassenmap aanwezig te zijn.

Aanbeveling 3

Er zijn op dit moment geen protocol mediawijsheid en protocol rouwverwerking aanwezig. Het is belangrijk om hierover als school duidelijke afspraken te maken. Deze protocollen moeten gemaakt worden en worden toegevoegd aan het sociaal veiligheidsplan.

Aanbeveling 4

Het is belangrijk om een keuze te maken in de te volgen leerlijn. Volgt de school de leerlijn van de methode Goed Gedaan of de basisleerlijn sociaal gedrag die vanuit het CED is uitgegeven?

Aanbeveling 4

Vanuit de enquête die is afgenomen aan het begin van schooljaar 2017-2018 is naar voren gekomen dat het overgrote deel van het team van OBS Panta Rhei niet langer tevreden is over de huidige methode sociaal-emotionele ontwikkeling 'Goed Gedaan'. Naar voren komt dat deze methode verouderd en niet langer toereikend is voor de kinderen en leerkrachten.

Het is belangrijk dat de school zich gaat verdiepen in de aanschaf van een nieuwe methode sociaal-emotionele ontwikkeling. Ook is het goed om een methode te kiezen die een gedeelte burgerschap en mediawijsheid meeneemt in het aanbod.

Aanbeveling 5

Op dit moment hanteert de school in de groepen 3 t/m 8 een sociogram genaamd 'Sometrics'. Uit de afgenomen enquête komt naar voren dat dit sociogram niet voldoende toereikend is. De leerkrachten zouden de sociaal-emotionele ontwikkeling beter willen volgen door middel van een leerlingvolgsysteem. Hierbij zou een cotan-gecertificeerd volgsysteem ook voldoen aan de richtlijnen die vanuit de inspectie worden gesteld. Het is daarnaast belangrijk dat wanneer er opvallendheden of actiepunten voortkomen uit de invoer, leerkrachten weten wat de vervolgstappen zijn.

Een advies zou kunnen zijn om alleen een leerlingvolgsysteem in de groepen 6, 7 en 8 af te nemen. Een goed voorbeeld hiervan is de School Attitude Questionnaire Internet (SAQI). Dit is een contan-gecertificeerde vragenlijst die informatie geeft over hoe een leerling de school ervaart.

De SAQI meet:

1. Algehele aanpassing aan school	2. Controlemetingen - ontwijkende antwoorden - tegenstrijdige antwoorden - sociale wenselijkheid	3. Motivatie - leertaakgerichtheid - concentratie in de klas - huiswerkattitude
4. Welbevinden - plezier op school - sociaal aanvaard voelen - relatie met de leerkrachten	5. Zelfvertrouwen - sociale vaardigheid - uitdrukkingsvaardigheid - zelfvertrouwen bij proefwerken	6. Pesten - kansschatting op pesten en gepest worden

Voor de groepen ½ is het leerlingvolgsysteem KIIK! wel toereikend.

Ook wordt er ieder schooljaar door leerlingen, leerkrachten en ouders een tevredenheidspeiling van 'PO vensters' ingevuld. Dit geeft de school zicht op de wijze waarop leerkrachten, leerlingen en ouders denken over het onderwijs en de sociale veiligheid op Panta Rhei. Vanaf schooljaar 2015-2016 is dit, door de wet 'Zorgplicht veiligheid op school', voor scholen ook verplicht. Zo wordt elk jaar de sociale veiligheid op school onderzocht onder een representatief deel van de leerlingen. Met de tevredenheidsenquête voldoet de school aan de monitoringsplicht.

Bijlagen

Bijlage 1: Gedragsprotocol en omgangsvormen n.a.v. de kapstokregels van Panta Rhei

Bijlage 2: Protocol pesten

Bijlage 3: Beleid ten aanzien van interne en externe schorsing en verwijdering van leerlingen bij ongewenst gedrag

Bijlage 4: Gedragsbevorderingsprotocol Panta Rhei

Bijlage 5: Gedragsregels volwassenen op school

Bijlage 6: Protocol overblijven (per locatie)

Bijlage 7: Leerlingcontract

Bijlage 8: Leerlijn CED sociaal gedrag